

سیستم مدیریت ایزو
www.isomanagement.ir

تماس تلفنی جهت دریافت مشاوره:

۱. مشاور دفتر تهران (آقای محسن ممیز)

☎ ۰۹۱۲ ۹۶۳ ۹۳۳۶

۲. مشاور دفتر اصفهان (سرکار خانم لیلا ممیز)

☎ ۰۹۱۳ ۳۲۲ ۸۲۵۹

مجموعه سیستم مدیریت ایزو با هدف بهبود مستمر عملکرد خود و افزایش رضایت مشتریان سعی بر آن داشته، کلیه استانداردهای ملی و بین المللی را در فضای مجازی نشر داده و اطلاع رسانی کند، که تمام مردم ایران از حقوق اولیه شهروندی خود آگاهی لازم را کسب نمایند و از طرف دیگر کلیه مراکز و کارخانه جات بتوانند به راحتی به استانداردهای مورد نیاز دسترسی داشته باشند.

این موسسه اعلام می دارد در کلیه گرایشهای سیستم های بین المللی ISO پیشگام بوده و کلیه مشاوره های ایزو به صورت رایگان و صدور گواهینامه ها تحت اعتبارات بین المللی سازمان جهانی IAF و تامین صلاحیت ایران می باشد.

هم اکنون سیستم خود را با معیارهای جهانی سازگار کنید...

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران
۳۶۶۳
تجدیدنظر اول
۱۳۹۷

INSO
3663
1st Revision
2019

جوجه یکروزه -
ویژگی‌ها و آئین کار عرضه

**Day-old chicken-Specifications and
Code of practice for supply**

ICS: 65.020.030

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۶۱۳۹-۱۴۱۵۵ تهران - ایران

تلفن: ۵-۸۸۸۷۹۴۶۱

دورنگار: ۸۸۸۸۷۰۸۰ و ۸۸۸۸۷۱۰۳

کرج - شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۱۶۳-۳۱۵۸۵ کرج - ایران

تلفن: ۸-۳۲۸۰۶۰۳۱ (۰۲۶)

دورنگار: ۳۲۸۰۸۱۱۴ (۰۲۶)

رایانامه: standard@isiri.gov.ir

وبگاه: <http://www.isiri.gov.ir>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No. 2592 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.gov.ir

Website: <http://www.isiri.gov.ir>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح، بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری کند. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استانداردهای کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری کند. هم‌چنین، برای اطمینان بخشیدن به استفاده‌کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست‌محیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز واسنجی (کالیبراسیون) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاها، واسنجی وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legals)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
جوجه یکروزه - ویژگی‌ها و آئین کار عرضه

رئیس:

غفوری، سید علی
(دکتری تخصصی بهداشت و بیماری‌های طیور)
کارشناس دفتر مبارزه با بیماری‌های طیور و زنبور عسل - سازمان دامپزشکی کشور

دبیر:

خاک نژاد، زینت
(کارشناسی صنایع)
کارشناس استاندارد و مشاور شرکت بورس کالای ایران

اعضا: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

احتشامی، مهدخت
(کارشناسی ارشد صنایع غذایی)
مسئول فنی - شرکت اریلا (سهامی خاص)

اصغری فرد، سعید
(کارشناسی علوم دامی)
قائم مقام - انجمن صنفی تولید کنندگان جوجه یک روزه

امیر حاجلو، سعید
(دکتری دامپزشکی)
معاون دفتر مبارزه با بیماری‌های طیور و زنبور عسل - سازمان دامپزشکی کشور

بختیاری، محسن
(کارشناسی علوم دامی)
معاونت تولید - شرکت توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی کوثر (کامیدکو)

بهره مند، پردیس
(کارشناسی ارشد بیوتکنولوژی)
کارشناس استاندارد

تحویلداران، مرمرین
(کارشناسی مهندسی صنایع)
کارشناس - شرکت بازرسی بین‌المللی شاردین آفرین (سهامی خاص)

تقوی، مازیار
(دکتری دامپزشکی)
کارشناس مسئول پژوهشکده صنایع غذایی و کشاورزی پژوهشگاه استاندارد

توسلی، بهناز
(کارشناسی مهندسی صنایع)
کارشناس - شرکت بازرسی بین‌المللی شاردین آفرین (سهامی خاص)

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

سمت و/یا محل اشتغال:

خالق خواه، الناز

مسئول فنی - شرکت صدرا صنعت دیبا (سهامی خاص)

(کارشناسی ارشد صنایع غذایی)

غیائی، رعنا

کارشناس - شرکت بازرسی نورا آزما بین الملل (سهامی خاص)

(کارشناسی شیمی کاربردی)

صانعی، مژگان

کارشناس پذیرش و بازاریابی - شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام)

(کارشناسی مهندسی کشاورزی)

قمری اتحاد، هدا

کارشناس - شرکت بهینه انرژی داتیس توان (سهامی خاص)

(کارشناسی مهندسی علوم و صنایع

غذایی)

مدیر بخش طیور - شرکت توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی کوثر (کامیدکو)

سهامی خاص

رحیمی، بهزاد

(کارشناسی علوم دامی)

مسیب زاده، سپیده

مسئول فنی - شرکت پرشیا کماندار پایتخت (سهامی خاص)

(کارشناسی ارشد صنایع غذایی)

ویراستار:

رحیمی برغانی، نرگس

کارشناس حوزه ریاست - سازمان ملی استاندارد ایران

(کارشناسی ارشد شیمی آلی)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ز	پیش گفتار
ح	مقدمه
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۱	۳ اصطلاحات و تعاریف
۳	۴ ویژگی‌ها
۸	۵ عملیات پس از تولید در جوجه یک روزه گوشتی و تخم گذار
۹	۶ بسته بندی
۹	۷ نشانه گذاری
۹	۸ شرایط حمل بهداشتی

پیش‌گفتار

استاندارد «جوجه یک‌روزه - ویژگی‌ها و آئین‌کار عرضه» که نخستین بار در سال ۱۳۷۴ تدوین و منتشر شد، براساس پیشنهادهای دریافتی و بررسی و تأیید کمیسیون‌های مربوط برای اولین بار مورد تجدیدنظر قرار گرفت و در هزار و ششصد و هفتاد و هفتمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خوراک و فرآورده‌های کشاورزی مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۹ تصویب شد. اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ به‌عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران بر اساس استاندارد ملی ایران شماره ۵ (استاندارد های ملی ایران - ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در صورت لزوم تجدیدنظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

این استاندارد جایگزین استاندارد ملی ایران شماره ۳۶۶۵ : سال ۱۳۷۴ می‌شود.

منابع و مآخذی که برای تهیه و تدوین این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته است به شرح زیر است :

- ۱- دستورالعمل حمل و نقل بهداشتی، شماره ۰۲-۴۴-۸۶ سال ۱۳۸۵، دفتر نظارت بر بهداشت عمومی سازمان دامپزشکی کشور با همکاری دفتر بهداشت طیور، زنبوز عسل و کرم ابریشم سازمان دامپزشکی کشور و دفتر بررسی مراقبت و مبارزه با بیماری‌های دامی سازمان دامپزشکی کشور
- ۲- کنترل بهداشتی و مقررات قرنطینه‌ای نقل و انتقال طیور ۷۲۳۴ سال ۱۳۸۵، دفتر قرنطینه و امور بین‌الملل و هسته تدوین قوانین و مقررات سازمان دامپزشکی کشور
- ۳- دکتر جواد پوررضا و مهندس احمد کریمی ۱۳۷۷ کتاب جوجه کشی سال ۱۳۷۷ - سازمان اقتصادی کوثر
- ۴- مهندس رحیمی و مهندس هاله یحیی زاده ۱۳۸۲ کتاب اصول مدیریت واحدهای جوجه کشی

مقدمه

اصول کلی جوجه‌کشی پرندگان یکی می‌باشد ولیکن در جوجه‌کشی هر نوع پرنده رعایت نکاتی خاص موجب افزایش راندمان جوجه‌کشی و بالا رفتن درصد جوجه در آوری (هچ^۱) در آنها خواهد شد.

فرآیند تبدیل تخم مرغ نطفه‌دار به جوجه دارای پیچیدگی زیادی است و در این فرآیند، وجود تخم مرغ نطفه‌دار سالم، دما، رطوبت و هوای مناسب به همراه چرخش تخم مرغ، دارای اهمیت زیادی است.

سلامت و ویژگی‌های جوجه یک‌روزه گوشتی و تخم‌گذار برای پرورش جوجه در مراکز پرورشی دارای اهمیت فراوانی می‌باشد، از این روی، نسبت به تدوین استاندارد آئین کار و ویژگی‌های جوجه یک‌روزه اقدام شد.

جوجه یکروزه - ویژگی‌ها و آئین کار عرضه

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین ویژگی‌های جوجه یکروزه و آئین کار چگونگی عرضه جوجه یکروزه، است. این استاندارد، برای جوجه یکروزه گوشتی و جوجه یکروزه تخم‌گذار، کاربرد دارد.

۲ مراجع الزامی

در مراجع زیر ضوابطی وجود دارد که در متن این استاندارد به صورت الزامی به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن ضوابط جزئی از این استاندارد محسوب می‌شوند. در صورتی که به مرجعی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن برای این استاندارد الزام‌آور نیست. در مورد مراجعی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی برای این استاندارد الزام‌آور است. استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۸۲۷۵، طیور - ساختمان کارخانه جوجه‌کشی - مشخصات فنی و بهداشتی

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۷۴۰۸، طیور - پرورش و نگهداری (واژه‌نامه)

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌رود:

۱-۳

جوجه

chicken

جوجه نوزاد مرغ است، که پس از دوره جوجه‌کشی یا انکوباسیون^۱ در طی مدت بیست و یک روز از تخم مرغ نطفه‌دار حاصل می‌شود.

۲-۳

جوجه یکروزه

day- old chicken

جوجه ای است، که مدت زمان بیشتر از بیست و چهار ساعت از خروج آن از تخم مرغ نطفه‌دار نگذشته باشد. یادآوری - برای تسهیل و یکنواختی در این استاندارد از واژه «جوجه» به جای جوجه یکروزه، استفاده می‌شود.

1- Incubation

۳-۳

جوجه یکروزه سالم

healthy day-old chicken

جوجه یکروزه سالم به جوجه‌ای گفته می‌شود، که عاری از بیماری و عوامل بیماری‌زا بوده، شادابی و سرزندگی، تحرک و فعالیت لازم را داشته باشد و به محرک‌های محیطی به خوبی پاسخ دهد و دارای گواهی بهداشتی از کارخانه‌های جوجه‌کشی، باشد.

۴-۳

ماشین جوجه‌کشی

Incubator

دستگاهی است که در داخل آن شرایط لازم (دما، رطوبت، گردش هوای مناسب و چرخش) ایجاد شده و شرایط طبیعی را برای رشد جنین مرغ، فراهم می‌آورد. این دستگاه، شامل ماشین ستر^۱ و هچر^۲، می‌باشد.

۵-۳

جنین جوجه

chicken embryo

به مرحله انعقاد نطفه تا تشکیل جوجه کامل درون تخم مرغ، جنین گفته می‌شود.

۶-۳

جوجه یکروزه تخم‌گذار

layer day-old chicken

جوجه‌ای است که به منظور تولید تخم مرغ خوراکی پرورش می‌یابد.

۷-۳

جوجه یک روزه گوشتی

broiler day-old chicken

جوجه‌ای است که به منظور تولید نیمچه گوشتی پرورش می‌یابد.

1- Setter
2- Hatcher

۸-۳

واکسیناسیون

vaccination

تلقیح میکروارگانسیم زنده تخفیف حدت یافته یا غیر فعال و یا آنتی ژن به منظور جلوگیری از بروز عفونت و یا تخفیف شکل طبیعی بیماری برای ایمن سازی، واکسیناسیون نامیده می شود.

۹-۳

واکسن

vaccine

به کلیه فرآورده های بیولوژیکی که برای تحریک ایمنی فعال علیه بیماری در انسان یا حیوان ساخته می شود، واکسن گفته می شود.

۱۰-۳

گواهی بهداشتی

health certificate

به گواهی گفته می شود، که توسط دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد جوجه کشی و بر اساس مقررات و ضوابط و موازین قانونی سازمان دامپزشکی کشور تنظیم و مهر شده و صادر می شود.

۱۱-۳

کد رهگیری

tracking code

به شماره ای اطلاق می شود که برای یک محموله جوجه یک روزه جهت حمل از جوجه کشی به مرغداری در سامانه GIS^۱ سازمان دامپزشکی کشور و سماصط^۲ (وزارت جهاد کشاورزی) منظور می گردد.

۴ ویژگی ها

ویژگی های جوجه یک روزه مورد عرضه باید به شرح ذیل باشد:

۱-۴ جوجه یک روزه باید دارای شرایط بهداشتی و گواهی های فنی و بهداشتی لازم مطابق با مقررات، ضوابط و موازین قانونی صادره از سوی سازمان دامپزشکی کشور باشد.

1- Geographic Information System

۲- سماصط سامانه ملی اطلاعات صنعت طیور است.

- ۲-۴ الزامات و واکسیناسیون لازم جوجه یک روزه گوشتی و جوجه یک روزه تخم‌گذار باید مطابق با جدول‌های ۱ و ۲ این استاندارد باشد.
- ۳-۴ جوجه باید سالم، فعال، هوشیار، سرزنده و شاداب باشد و به محرک‌ها (مانند صدا، نور و...) پاسخ دهد.
- ۴-۴ ناف جوجه باید کاملاً بسته شده و علایمی از ضایعه، زخم یا التهاب در آن دیده نشود.
- ۵-۴ مقعد جوجه نباید آلوده به مدفوع بوده و کثیف باشد و باید عاری از چسبندگی باشد.
- ۶-۴ جوجه نباید حالت ناتوانی، بیماری و علائم فلجی و نوک کج و غیر عادی داشته باشد.
- ۷-۴ کرک‌های بدن جوجه باید نرم و شفاف و خشک باشد و سطح بدن جوجه نباید خیس، مرطوب و چسبنده باشد.
- ۸-۴ جوجه باید وزن مناسب داشته باشد.
- ۱-۸-۴ جوجه یک روزه گوشتی حداقل ۳۸ گرم
- ۲-۸-۴ جوجه یک روزه تخم‌گذار حداقل ۳۵ گرم
- ۹-۴ چشم‌های جوجه باید براق باشد.
- ۱۰-۴ پنجه‌های جوجه، باید سالم بوده و بدون هرگونه پیچ خوردگی یا جمع شدگی باشند.
- ۱۱-۴ مفصل خرگوشی جوجه، باید بدون هرگونه علائم التهاب شامل قرمزی، گرمی و تورم باشد.

جدول ۱- الزامات جوجه یک روزه گوشتی

شرایط احراز	الزامات	ردیف
گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی	اخذ تأییدیه‌ها و گواهی های لازم: گواهی سلامت گله های مرغ مادر	۱
<p>الف- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تأیید سازمان دامپزشکی کشور</p> <p>ب- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تأیید سازمان دامپزشکی کشور</p> <p>پ- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تأیید سازمان دامپزشکی کشور</p> <p>ت- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تأیید سازمان دامپزشکی کشور</p> <p>ج- منفی بودن مطابق با گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تأیید سازمان دامپزشکی کشور بر اساس نتایج آزمایشگاهی در تأییدیه معتبر سلامت گله مادر از طریق روش‌های آزمایش زیر اعلام شود:^۲</p> <p>(RSA⁶)-Mg RSA- Sp</p> <p>چ- تاریخ معتبر آزمایش (حداکثر ۴۵ روز) و عیار آنتی بادی، نوع کیت و درصد پراکندگی^۷ (CV) بر اساس نتایج آزمایشگاهی در تأییدیه سلامت گله مادر</p> <p>Hi-ND⁸ Hi-AI(H9N2)⁹ ELISA-IBD¹⁰ ELISA-IB¹¹ ELISA-REO¹²</p> <p>ح- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی</p>	<p>گواهی انجام برنامه واکسیناسیون گله‌های مادر بشرح زیر:</p> <p>الف- عاری بودن از Mg¹</p> <p>ب- عاری بودن از Ms^۲ یا واکسینه شدن گله های مادر با واکسن Ms</p> <p>پ- عاری بودن گله مادر از Sp^۳</p> <p>ت - منفی بودن گله مادر در آزمایش میکروبی از نظر SE^۴ و ST^۵ در کشت مدفوع</p> <p>ج - (انجام آزمایش‌های سرمی برای بررسی وضعیت آلودگی مایکوپلاسمایی و سالمونلای غیر متحرک)^۱</p> <p>چ - بررسی وضعیت عیار آنتی بادی محافظت کننده از نظریه‌های ویروسی شامل نیوکاسل - آنفولانزا - گامبورو- برونشیت عفونی و رتو ویروس</p> <p>ح - انجام واکسیناسیون با واکسن‌های مورد نیاز پیش از آغاز تولید بر اساس منطقه جغرافیایی و نظر دکتر دامپزشک</p>	۲

۱- استفاده از سایر روش‌ها منوط به قوانین مرجع ذی‌صلاح کشور (که در حال حاضر سازمان دامپزشکی کشور است) می‌باشد.

۲- استفاده از سایر روش‌ها منوط به قوانین مرجع ذی‌صلاح کشور (که در حال حاضر سازمان دامپزشکی کشور است) می‌باشد.

شرایط احراز	ویژگی ها	ردیف
<p>تائید سازمان دامپزشکی کشور، بر اساس نتایج آزمایشگاهی انجام شود</p> <p>تائید سازمان دامپزشکی کشور، بر اساس نتایج آزمایشگاهی انجام شود</p>	<p>نتایج آزمایشات میکروبی منفی بودن آزمایش میکروبی عفونت کیسه زرده و بند ناف، در صورت نیاز</p> <p>منفی بودن آزمایش آلودگی خارجی به وسیله کشت در صورت نیاز</p>	۳
<p>1-Mycoplasma gallisepticum 2- Mycoplasma synoviae 3-Salmonella pullorum 4-Salmonella Entritidis 5-Salmonella typhimarium 6- Rapid Serum Agglutination 7- Coeffecient of variation 8- Newcastle Disease 9- Avian Influenza 10- Infectious Bursal Disease 11- Infectious Bronchitis 12- Reovirus</p>		

جدول ۲- الزامات جوجه یک روزه تخم گذار

ردیف	الزامات	شرایط احراز
۱	<p>اخذ تائیدیه‌ها و گواهی های لازم:</p> <p>گواهی سلامت گله های مرغ مادر</p>	<p>گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی</p>
۲	<p>گواهی انجام برنامه واکسیناسیون گله‌های مادر بشرح زیر:</p> <p>الف- واکسیناسیون جوجه علیه بیماری مارک در جوجه کشی</p>	<p>الف- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تائید سازمان دامپزشکی کشور</p>
	<p>ب- عاری بودن از Mg^1</p>	<p>ب- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تائید سازمان دامپزشکی کشور</p>
	<p>پ- عاری بودن از Ms^2 یا واکسینه شدن گله های مادر با واکسن Ms</p>	<p>پ- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تائید سازمان دامپزشکی کشور</p>
	<p>ت- عاری بودن گله مادر از Sp^3</p>	<p>ت- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تائید سازمان دامپزشکی کشور</p>
	<p>ج - منفی بودن گله مادر در آزمایش میکروبی از نظر SE^4 و ST^5 در کشت مدفوع</p>	<p>ج- گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تائید سازمان دامپزشکی کشور</p>
	<p>چ - (انجام آزمایش‌های سرمی برای بررسی وضعیت آلودگی مایکوپلاسمایی و سالمونلای غیر متحرک)^۱</p> <p>ح - بررسی وضعیت عیار آنتی بادی محافظت کننده از نظری بیماری‌های ویروسی شامل نیوکاسل - آنفولانزا - گامبورو- برونشیت عفونی و رتو ویروس</p>	<p>چ - منفی بودن مطابق با گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تائید سازمان دامپزشکی کشور بر اساس نتایج آزمایشگاهی در تائیدیه معتبر سلامت گله مادر از طریق روش‌های آزمایش زیر اعلام شود:^۲</p> <p>(RSA⁶)-Mg RSA- Sp</p> <p>ح- تاریخ معتبر آزمایش (حداکثر ۴۵ روز) و عیار آنتی بادی، نوع کیت و درصدپراکندگی^۷ (CV) بر اساس نتایج آزمایشگاهی در تائیدیه سلامت گله مادر</p> <p>Hi-ND⁸ Hi-AI(H9N2)⁹ ELISA-IBD¹⁰ ELISA- IB¹¹ ELISA-REO¹²</p>

۱- استفاده از سایر روش‌ها منوط به قوانین مرجع ذی‌صلاح کشور (که در حال حاضر سازمان دامپزشکی کشور است) می‌باشد.

۲- استفاده از سایر روش‌ها منوط به قوانین مرجع ذی‌صلاح کشور (که در حال حاضر سازمان دامپزشکی کشور است) می‌باشد.

ردیف	الزامات	شرایط احراز
	خ - انجام واکسیناسیون با واکسن‌های مورد نیاز پیش از آغاز تولید بر اساس منطقه جغرافیایی و نظر دکتر دامپزشک	خ - گواهی دکتر دامپزشک مسئول بهداشتی واحد تولیدی مورد تأیید سازمان دامپزشکی کشور
۳	نتایج آزمایشات میکروبی منفی بودن آزمایش میکروبی عفونت کیسه زرده و بند ناف، در صورت نیاز منفی بودن آزمایش آلودگی خارجی به وسیله کشت در صورت نیاز	تأیید سازمان دامپزشکی کشور، بر اساس نتایج آزمایشگاهی تأیید سازمان دامپزشکی کشور، بر اساس نتایج آزمایشگاهی
1-Mycoplasma gallisepticum 2- Mycoplasma synoviae 3-Salmonella pullorum 4-Salmonella Entritidis 5-Salmonella typhimarium 6- Rapid Serum Agglutination 7- Coeffecient of variation 8- Newcastle Disease 9- Avian Influenza 10- Infectious Bursal Disease 11- Infectious Bronchitis 12- Reovirus		

۵ عملیات پس از تولید در جوجه یک روزه گوشتی و تخم گذار

۱-۵ خارج کردن جوجه از ماشین جوجه کشی

در شرایط معمول جوجه‌ها پس از مدت ۲۱ روز از تخم مرغ‌های جوجه کشی خارج می‌شوند، بنابر این، در این هنگام جوجه‌هایی که رطوبت سطح بدن آن‌ها خشک شده است، باید از ماشین جوجه کشی خارج شوند.

۲-۵ انتخاب جوجه‌های سالم

پس از خارج کردن جوجه‌ها از ماشین جوجه کشی، باید جوجه‌های سالم که دارای ویژگی‌های مطابق با بند ۴ این استاندارد هستند را در کارتن‌های ویژه قرار داد.

۳-۵ تعیین جنسیت

تعیین و مشخص کردن و جدا کردن جوجه مرغ‌ها از جوجه خروس‌ها در جوجه یک روزه تخم گذار، باید در روز اول تولد آن‌ها انجام شود.

۴-۵ واکسیناسیون جوجه‌ها

واکسیناسیون مارک، باید در جوجه یک روزه تخم‌گذار، انجام شود.

۵-۵ تلفات جوجه یک روزه گوشتی و تخمگذار

تلفات جوجه یک روزه گوشتی و تخم‌گذار در هفته اول حداکثر ۳ درصد باشد.

۶ بسته بندی

جوجه‌های یک روزه آماده شده مطابق با بند ۵ این استاندارد را باید در کارتن‌های سالم، محکم، تمیز، خشک، بدون بوی خارجی و به صورت یک رنگ از جنس مقوای پرس شده و یا پلاستیکی از جنس مناسب را که در جدار آن سوراخ‌های متعدد برای تهویه هوای مناسب تعبیه شده است، با دقت و به آرامی، به طوری که به بدن جوجه‌های یک روزه صدمه‌ای وارد نیاید، قرار داده و آن‌ها را بسته‌بندی کرد. هر کارتن مقوایی باید فقط برای یک بار مصرف شود و از کارتن پلاستیکی می‌توان بیش از یک بار نیز استفاده کرد، مشروط بر آن‌که، پیش از هر بار مصرف ضد عفونی شود. به طور معمول در هر کارتن بر اساس فصول مختلف تعداد ۸۰-۱۰۰ قطعه جوجه یک‌روزه، قرار داده می‌شود.

۷ نشانه گذاری

نشانه‌های زیر باید با خط خوانا و با مرکب پاک نشدنی بر روی کارتن‌های ویژه حاوی جوجه‌های یک روزه، برای مصارف داخلی به زبان فارسی و برای صادرات به زبان انگلیسی چاپ و یا برچسب گذاری شود:

۱-۷ نام آمیخته جوجه

۲-۷ نام مزرعه مادر، شرکت و یا علامت تجارتي تولید کننده

۱-۲-۷ نام جوجه کشی

۳-۷ شماره پروانه بهره برداری و بهداشتی معتبر صادره از سوی مرجع قانونی و ذیصلاح کشور

۴-۷ کد رهگیری واحد تولیدی

۵-۷ تاریخ تولید و بسته بندی جوجه

۸ شرایط حمل بهداشتی

عموماً بین موسسات و مراکز تولید جوجه‌های یک روزه و مراکز پرورش جوجه مسافت‌های کوتاه و یا طولانی وجود دارد، مهم‌ترین ضایعاتی که بر اثر ترابری غیر اصولی و نامناسب جوجه‌های یک روزه ایجاد می‌گردد، صدمات بدنی به جوجه‌ها می‌باشد که گاهی موجب از بین رفتن آن‌ها می‌شود. بنابراین در ترابری جوجه‌های یک روزه شرایط زیر باید رعایت گردد:

۱-۸ با توجه به بعد مسافت و نیز تعداد جوجه‌های یک روزه مورد ارسال باید از وسایل ترابری مناسب و مجهز استفاده شود.

۲-۸ در ترابری جوجه‌های یک روزه برای مسافت‌های طولانی بهتر است از هواپیما استفاده شود.

۳-۸ در چیدن کارتن‌های ویژه حاوی جوجه‌های یک روزه در داخل وسیله ترابری باید روشی اتخاذ گردد که از آسیب دیدن جوجه‌ها بر اثر حرکت کارتن‌ها و یا عدم تحمل فشار کارتن‌های زیرین حتی‌الامکان جلوگیری بعمل آورد.

۴-۸ چیدن کارتن‌های ویژه حاوی جوجه‌های یک روزه در داخل وسیله ترابری باید به روشی انجام گیرد که گردش هوا به ویژه در کارتن‌های زیرین به خوبی امکان پذیر باشد.

۵-۸ در مناطق گرمسیر و در فصول گرم بهتر است ترابری جوجه‌های یک روزه در ساعات خنک شبانه‌روز انجام شود.

۶-۸ وسایل ترابری مورد استفاده در ترابری جوجه‌های یک روزه باید بعد از هر بار تخلیه کالا کاملاً شستشو و پاکیزه و با مواد ضد عفونی کننده مجاز ضد عفونی شوند.

۷-۸ ترابری جوجه‌های یک روزه باید سریع و حداکثر تا ۲۴ ساعت اولیه زندگی جوجه‌ها انجام شود.

۸-۸ وسایل ترابری جوجه‌های یک روزه باید طوری مجهز باشند (از نظر کنترل دما و دمه) که از ابتلاء جوجه‌ها به سرماخوردگی و یا گرم‌زدگی جلوگیری نماید.

یادآوری - برای آگاهی بیشتر از شرایط حمل و نقل بهداشتی جوجه یک روزه، به دستورالعمل صادره از سوی دفتر قرنطینه و امور بین الملل و هسته تدوین قوانین و مقررات سازمان دامپزشکی کشور تحت عنوان کنترل بهداشتی و مقررات قرنطینه‌ای نقل و انتقال طیور سال ۱۳۸۵ رجوع شود.